

Sayı : 4

DÜŞÜNCE

DÜNYA'DAN BİR HABER

ÖZEL ASKERİ ŞİRKETLER

R

sks

KERTON®

DynCorp
INTERNATIONAL

GAR
Booz | A

DÜŞÜNCE

2

ÖZEL ASKERİ ŞİRKETLER PARALI ASKERLER

Blackwater

Wagner

29

KİTAP

Özel Askeri Şirketler/SETA

16

IRAK

Tarihi

İran-İrak Savaşı

Körfez Savaşları ve
İrak'ın İşgali

30

BELGESEL

Bağdat'ın Son Sultanı: Saddam Hüseyin

24

ABD DEMOKRASİSSİNİN ZİRVESİ (!) EBU GUREYB

Amerikan Demokrasisi

31

BELGESEL

İFŞA Irak Savaşı Belgeseli
Uncovered The War On Iraq

YENİ DÜNYA DÜZENİ VE DEMOKRASİ (!)

II. Dünya savaşı sona ermesinden sonra ,yaklaşık 50 yıl süren soğuk savaş sonrası tek kutuplu bir dünya düzeni meydana geliyordu. ABD'nin 1990'lı yıllardan başlayarak 2. Körfez Savaşına kadar yürüttüğü ve “yeni dünya düzeni” olarak adlandırdığı yeni bir dönem başlıyordu.

11 Eylül Saldırılarından sonra ABD'nin Afganistan ve sonrasında Irak'ta “kitle imha silahlarının” olduğunu iddia etmiş, akabinde bölgeye “demokrasi”götüreceğini ilan ederek işgal girişiminde bulunması , Ortadoğu'nun cehenneme dönüşmesinin ana sebebi olmuştur. Bölgede meydana gelen işgal sürecinde ABD askerlerinin çok sayıda kayıp vermesi , ABD kamuoyunda tepkilere neden olmuştur. 11 Eylül sonrası ABD yönetiminin bölge ülkelerini teröre destek vermekle suçlaması ve Uluslararası Hukuku yok sayarcasına bölge ülkelerini işgal etmesini, kendi ülkesine yapılan 11 Eylül saldırılarına bağlıyordu.

ABD'nin “terörizm”e açtığı savaş, özel askeri şirketlerin (private military companies) için de bir dönüm noktası oldu. BM'nin gücünü yitirdiği ve uluslararası hukukun geçersizleştiği bir dönemde, hukuksal boşluğun bulunduğu bir alanda varlıklarını sürdüren ve tamamen “kâr” amacı ile çalışan özel askeri şirketler geniş bir hareket alanı buldular.

ÖZEL ASKERİ ŞİRKETLER

Paralı askerlik her ne kadar günümüzde yeni bir oluşum olarak algılanmış olsa bile , tarihte savaşın olduğu her dönemde varolmuştur. Ancak, her ne kadar tarihte paralı asker kavramı olsa da, günümüz siyasi ve ekonomik yapısında meydana çıkan paralı askerlik ile ayrışır. Kesin olmamakla birlikte dünyada 90 kadar özel askeri şirket bulunmaktadır. Bu şirketler , özellikle Afrika, Ortadoğu ve Güney Afrika'da, ayrıca deniz güvenliğini sağlayan yapılar olarak hizmetlerini sürdürmektedir.

Özel Askeri Şirketleri 3 gruba ayırmak mümkündür. Birinci grubu, özel şirketlerin mal ve hizmet süreçlerini koruma, ikinci grup, danışmanlık veren ve üçüncü grup ise birebir çatışma bölgelerinde sıcak çatışmaya giren gruplar

ŞİRKETLERİN AİT OLDUĞU ÜLKELER	ŞİRKETLERİN GÖREV YAPTIĞI ÜLKELER				TOPLAM
	IRAK	SURİYE	TÜRKİYE	AFGANİSTAN	
ABD	18	2	3	1	24
RUSYA	7	8	2	-	17
İNGİLTERE	10	-	-	-	10
AVUSTRALYA	2	-	-	-	2
KANADA	2	-	-	-	2
GÜNEY AFRIKA	1	-	-	-	1
GÜNEY AMERİKA	1	-	-	-	1
ALMANYA	1	-	-	-	1
TOPLAM	42	10	5	1	58

2018 Yılı İtibari ile Sadece Irak-Suriye-Türkiye-Afganistan'da Faaliyet Gösteren Özel Askeri Şirketler

Avrupa kıtasında yedi ülke, eski Sovyetler Birliği ile Orta Doğu'da sekiz ülke, Asya'da yedi ülke, Kiralık Ordular kitabının yazıldığı süre içerisinde dünya üzerinde elli ülkede ve şirketlerin kurulduğu kendi ülkelerinde aktiftirler. 2018 yılı tespitlerine göre bölgemizde, Irak, Suriye, Türkiye ve Afganistan'da 58 Özel Askeri Şirket faaliyet göstermektedir.

Son yıllarda Rus Para-militer grubu olarak gündeme gelen ve fark edilen Wagner sonrası, özel askeri şirketlerinin hangi alanlarda faaliyet gösterdiği merak konusu olmuştur. Aslında Özel güvenlik şirketleri uzun süredir varolan bir yapı. Bu şirketlerin vermiş oldukları hizmetleri şu şekil özetleyebiliriz.

Güvenlik Danışmanlığı: ÖAS, özellikle tehlikeli bölgelerde faaliyet gösteren hükümetlere ve şirketlere güvenlik danışmanlığı sağlar. Bu, personel ve varlıkların korunmasını içerebilir. ÖAS, müşterilerine güvenlik risklerini değerlendirmek ve uygun güvenlik stratejilerini geliştirmek konusunda yardımcı olabilir.

Lojistik ve Taşıma: ÖAS, malzemelerin, ekipmanların ve insanların güvenli bir şekilde tehlikeli bölgelere taşınmasına yardımcı olur. Bu tür operasyonlar genellikle savaş bölgelerine yardım malzemeleri ve insani yardımın ulaştırılmasını içerir.

İstihbarat ve Keşif: ÖAS, müşterilerine istihbarat toplama ve analiz hizmetleri sunar. Bu operasyonlar, istihbarat gereksinimlerini karşılamak için casusluk ve gözetleme gibi yöntemleri içerebilir.

Eğitim: Birçok ÖAS, askeri ve güvenlik personeline eğitim verme yeteneklerine sahiptir. Bu, müşterinin personelinin becerilerini geliştirmesine ve daha etkili hale gelmesine yardımcı olabilir.

Kurtarma Operasyonları: ÖAS, afet bölgelerine veya savaş bölgelerine yardım operasyonlarında rol oynayabilir. Bu, insanların tahliye edilmesi, sağlık hizmetlerinin sağlanması ve yardım malzemelerinin ulaştırılmasını içerebilir.

Güvenlik Şirketleri: ÖAS, bazı bölgelerde tesislerin ve şirketlerin korunmasından sorumludur. Örneğin, petrol sahaları veya maden tesislerinin güvenliğini sağlamak gibi görevler bu kategoriye girer.

Silah ve Ekipman Sağlama: Bazı ÖAS, silah ve ekipman tedarik etmekle görevlidir. Bu, müşterilerin askeri veya güvenlik operasyonlarını desteklemek için ihtiyaç duyduğu ekipmanı sağlamayı içerebilir.

Özel Görevler: Bazı ÖAS, özel operasyonlar ve görevlerde yer alabilir. Bu tür görevler, terörle mücadele, kurtarma, güvenlik danışmanlığı ve daha fazlasını içerebilir.

BLACKWATER

1997 yılında kurulan ve asıl amacı özel güvenlik, eğitim, danışmanlık ve afet kurtarma olan Blackwater nasıl oldu da dünyanın en büyük ve etkili paralı asker oluşumuna dönüştü?

Blackwater USA (Daha Sonra Xe Services LLC, Şu Anda Academi LLC): Blackwater, ABD merkezli bir özel askeri şirkettir. Blackwater şirketi, 1997 yılında eski bir ABD Deniz Piyadesi olan Erik Prince tarafından kuruldu. Kuruluşun öncelikli faaliyet alanı, güvenlik ve askeri hizmetlerdi. İlk olarak, güvenlik eğitimi ve özel güvenlik hizmetleri sağlamak amacıyla faaliyet gösteren şirket, hızla büyüyerek özel askeri yüklenici olarak ABD hükümeti ve diğer devletlerle sözleşmeler yapmaya başladı. Şirket, ABD hükümeti ile çeşitli sözleşmeler yaparak özellikle Irak ve Afganistan'da güvenlik ve koruma görevlerini üstlendi.

2007 yılına kadar etkin bir şekilde operasyonlara katılan Blackwater, Irak Felluce'de Nisur Meydanı Olayı diye bilinen ve 17 sivilin katledilmesi ile sonuçlanan olay sonrası dikkatlerini üzerine çekti. Her ne kadar olaya karışanlar yarhı önüne çıkarılmış olsa da sonucunun ne olduğunu tahmin etmek güç olmayacaktır. Felluce katliamından sonra sicili bozulan(!) Balckwater, olayı unutturmak için 2009 yılında şirket adını xe service olarak değiştirdi. Bir yıl sonra ise adını Acedemi olarak tekrar değiştirdi.

16 Eylül 2007'de Irak'ın başkenti Bağdat'ta ABD Büyükelçiliğine ait konvoyla eşlik eden Blackwater askerleri, Nisur Meydanı'ndan geçtikleri sırada Iraklı sivillerin üzerine ateş açtı. Yaşanan katliamda 17 kişi hayatını kaybetti, 20 kişi yaralandı.

2014 yılında, katliama karışan Blackwater çalışanlarından biri cinayetten, diğer üçü ise taksirle adam öldürme suçundan yargılandı.

Erik Prince'in kurucusu olduğu Blackwater şirketinin askerleri, konvoyun pusuya düşürüldüğünü ve kendilerini korumak üzere ateş açtıklarını açıklasa da, olayı soruşturan Iraklı savcı Faris Saadi Abdul, ölümlerin nedensiz yere gerçekleştiğini söyledi.

Katliamdan bir gün sonra Blackwater şirketinin Irak'ta operasyon yürütme lisansı geçici olarak askıya alınırken, dönemin Irak hükümeti, yaşanan katliamın sorumlularından hesap sorulacağını açıkladı.

New York Times gazetesi, Amerikan Merkezi Haberalma Teşkilatı CIA'nın gizli bir program dahilinde Amerikalı özel güvenlik şirketi Blackwater'dan adam kiraladığını yazdı.

Basına düşen haberlere göre Blackwater'ın El-kaide liderlerinin peşine düştüğü, CIA içinde eğitimden denetime kadar birçok konuda etkin rol oynadığı belirtiliyordu. Yürütülen gizli operasyonlar için ABD'nin bu yapıya milyarlarca dolar aktardığı da afişe olmuş bir gerçektir. 2003 yılından beri Amerikalı yetkililerin güvenliğini de sağlayan Blackwater sık sık orantısız güç kullanmakla suçlanmaktaydı.

ABD Savunma Bakanı Robert Gates, eski adı olan Blackwater'la tanınan özel güvenlik şirketinin Afganistan'da yönetmeliklere uygun olmayan uygulamaları hakkında inceleme başlatıldığı haberleri yayılmış olsa da, sadece kamuoyundaki kötü algıyı yönetmek adına olduğu ortaya çıkıyordu. Öyle ki, ABD basınında Blackwater'ın BAE için oldukça kapsamlı bir ordu kuracağı iddiaları ortaya atılıyordu. Arap Baharında özellikle BAE, Bahreyn'deki ayaklanmaları bastırmak için Blackwater'dan destek alındığı bilinen bir gerçektir.

Prince'in yönettiği Reflex Responses şirketi, Velihaht Prens Şeyh Muhammed bin Zayid en-Nahyan için eski Amerikan deniz komandolarından oluşan 800 kişilik bir güvenlik gücü kurdu. Bu silahlı gücün o dönem BAE Velihaht Prens'i'ne maliyeti 529 milyon dolar olarak açıklandı.

ABD basınında, Blackwater'ın Ortadoğu'da etkin bir şekilde faaliyetlerini yürüttüğünü ve 180 Bin civarı elemanın bölgede bulunduğunu belirtilemektedir. Afganistan'da meydana gelen terör olaylarını Taliban'ın suçu gören ABD'nin aksine Taliban, bölgede meydana gelen saldırı ve sivil ölümlerinin tek sorumlusunun CIA ve Blackwater yapısının olduğunu ifade etti. Afganistan'da meydana gelen olayların CIA ve Blackwater tarafından yapıldığının emareleri, Pakistan'da yakalanan "Raymond Davis" konusu, bölgede ABD ve Blackwater'ın terör saldırılarında nasıl aktif rol oynadığının belki de en büyük kanıtı oluyordu.

Raymond Davis Amerikan istihbarat servisi CIA için Pakistan'da görev yapıyordu. Ocak 2011'de trafik ışıklarında durduğu sırada aracına yaklaşan iki kişiyi vurarak öldürdü. Sonrasında kaçmaya çalışan Davis, Pakistan polisi tarafından yakalandı. Pakistan istihbarat servisi ISI, bir süredir Davis'i takip ettiklerini, Davis'in bir süredir Afganistan sınırında bulunan aşiretler ile irtibat kurduğunu tespit ettiklerini açıkladı. Ayrıca sınır bölgelerinde gerçekleşen protesto gösterilerinde Raymond Davis'in parmağı olduğunu düşündükleri belirttiler. Davis'in kamerasında özel güvenlik bölgelerinin ve askeri alanların video kayıtlarına ulaşıldı. Davis'in kişisel eşyaları arasında özellikle Pakistan'ın nükleer tesisleri ile ilgili dökümanların bulunduğu açıklandı. Tüm bunlara rağmen Pakistan hükümeti ABD'nin baskılarına dayanamayarak Raymond Davis'i serbest bıraktı.

ABD'NİN DEŞİFRE OLMUŞ 8 AJANI
Amerika Birleşik Devletleri adına ajanlık yaparken deşifre olmuş 8 ismi sizler için derledik. Detaylar gzt.com'da!

A. Brunson	Ryan C. Fogle	Amir Hekmati	Raymond Davis
2016 yılında Türkiye'de yakalandı	2013 yılında Rusya'da yakalandı	2011 yılında İran'da yakalandı	2011 yılında Pakistan'da yakalandı
1997 yılında kendini deşifre etti	1994 yılında 'snitch fax' ile deşifre edildi	1986 yılında İsrail'de yakalandı	1986 yılında Rusya'da yakalandı
Robert Baer	Milton Bearden	Yosef Amit	Boris Yuzhin

gzt

Blackwater, ABD'nin dünyada "özgürlük ve demokrasi" götürmeyi düşündüğü her ülkede aktif rol oynamış ve hatta planlar yapmıştır. Öyle ki, 2019 yılında Blackwater yöneticisi Prince, Venezuela Devlet Başkanı Maduro'yu devirmek için dönemin ABD Başkanı Trump'a teklifte bile bulunmuştur.

ABD'nin Afganistan'ı terkettikten sonra ortaya çıkan kaos nedeni ile Afganistan'ı terkeden uçakların kanatlarına, tekerlek aksamına saklanan Afganların görüntülerini tüm dünya canlı yayında izlemişti. O dönem de sahnede olan Blackwater , Afganistan'dan çıkış için kişi başı 6.600 \$ ödenmesi koşulu ile Afganistan'dan çıkış için hizmeti bile vermiştir.

Beyaz Saray Sözcüsü Jen Spaki, Blackwater'ın tahliyeleri için, "Vicdanı ve ruhu olan hiçbir insan, bir ülkeden kaçırmaya çalışan ve canları için endişe duyan insanların ızdırap ve acılarından kar sağlamaya çalışmaz" diyerek vicdani bir serzeniş sergilemiş olsa da, Blackwater'ın tüm suçlarının birinci ortağının ABD yönetiminin olduğu gerçeğini örtbas edemeyecekti.

Blackwater'ın Yemen, Irak, Afganistan yanında Türkiye'yi etkileyecek operasyon ve süreçte de etkin rol almış ve almaya devam ettiği bilinmektedir. Irak'ın işgali sonrası bölgeye sevk edilen çok sayıdaki silahın kaybolduğu haberleri sonrası, envanteri tutulan silahların PKK terör örgütünde çıkması, silahların nasıl PKK'da çıktığının sorgulanmasına neden olmuştur. Bulunduğu bölgelerde silah ticaret de yapan Blackwater'ın olayın arkasında olduğu , her türlü filah, bomba eğitimi ve istihbarati bilgiler de Blackwater tarafından verildiği artık bilinen bir gerçektir.

ABD'nin özellikle Irak ve çevre ülkelerde yapmış oldukları gizli operasyon ve saldırıları YPG üniformaları ile yaptığı ve Türkiye'nin Zetindalı harekatı ile birlikte, bölgedeki yabancı teröristlerin de Blackwater aracılığı ile gerçekleştirildi ifade edilmektedir.

Son olarak Blackwater'ın İsrail'in Gazze'de süren ve soykırıma varan saldırılarda rol aldığı haberleri İsrail'in Haaretz gazetesine yansıdı. Habere göre,Haaretz, İsrail'in ABD ve Mısır'a pazartesi günü başlayan Refah saldırısını sınırlandırma taahhüdünde bulunarak Hamas'ın Gazze'yi Mısır'a bağlayan sınır kapısı üzerindeki yetkisini reddetmeye çalıştığını iddia etti. İsrail gazetesinin iddiasına göre İsrail Savunma Kuvvetleri'nin operasyonunu tamamlamasının ardından geçişin yönetimini özel bir Amerikan güvenlik şirketinin üstlenmesi konusunda anlaştı.

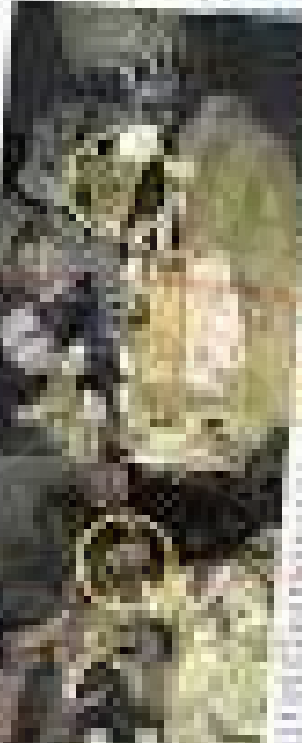
ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Matthew Miller, çarşamba günü yaptığı bir açıklamada İsrail'in geçişin kontrolünü devretmeyi kabul ettiğinden haberi olmadığını söyledi. Beyaz Saray ise böyle bir anlaşmadan haberi olmadığını iddia etti.

PKK'nın ABD'li komandoları

ABD'nin Suriye ve Irak'ta yürüttüğü Castle
Operasyonu'nda PKK'nın ABD'li komandoları
gönderildiği ortaya çıktı. 'Castle Int.' adlı özel
güvenlik şirketi bu komandoları gönderen
kurumun adı da 'PKK' olduğu bildirildi.

Suriye ve Irak'ta yürüttüğü Castle Operasyonu'nda PKK'nın ABD'li komandoları gönderildiği ortaya çıktı. 'Castle Int.' adlı özel güvenlik şirketi bu komandoları gönderen kurumun adı da 'PKK' olduğu bildirildi.

ABD'nin Suriye ve Irak'ta yürüttüğü Castle Operasyonu'nda PKK'nın ABD'li komandoları gönderildiği ortaya çıktı. 'Castle Int.' adlı özel güvenlik şirketi bu komandoları gönderen kurumun adı da 'PKK' olduğu bildirildi.

Blackwater: En karanlık ordu

ÖZEL ORDU

Pentagon'un PKK ile YPG'ye destek için Suriye ve Irak'a paralı askerler gönderdiği ortaya çıktı

Blackwater gibi ABD Irak Savaşı'nda Blackwater isimli özel ordu ile savaşmış, katliamlarla suçlanmıştı. Pentagon bu kez Castle Int. adlı özel güvenlik şirketiyle çalışıyor.

YPG armalı ABD'li paralı askerlerin fotoğrafları şirketin Instagram hesabında yayınlandı.

İLKER

WAGNER

Uluslararası Af Örgütü'nün aylık süreli yayını La Chronique'e göre, Wagner'in oluşumuna dair ilk fikir, 2012'de Rus istihbaratı ve üst düzey yetkililer tarafından ortaya atıldı.

Wagner'in, 1990'larda Rusya'nın St. Petersburg şehrinde restoran açan ve o dönemde kentin Belediye Başkan Yardımcısı olan Putin ile dostluk kuran Prigojin ve dünkü uçak kazasında ölenler arasında gösterilen eski bir Rus istihbarat subayı Dmitry Utkin liderliğinde 2014'te kurulduğu ifade ediliyor.

Grubun üyelerinin çoğunluğunu Rus ordusundan emekli askerler oluşturuyor. Grubun adı ise Utkin'in hayran olduğu Adolf Hitler'in en sevdiği opera bestecisi Richard Wagner'den geliyor.

Prigojin, uzun yıllar Wagner ile bağlantısını inkar etse de ocakta şirketi kurduğunu, yönettiğini ve finanse ettiğini kabul etti.

Wagner, 2014'te Ukrayna'nın doğusundaki ayrılıkçılara verdiği destek ve Rusya'nın Kırım'ı yasa dışı olarak ilhakındaki oynadığı rol ile öne çıktı.

Kamuoyu tarafından 2015-2016 yıllarında Wagner komutanı olarak tanınmaya başlayan Utkin, düşen uçakta Prigojin'le birlikte seyahat eden kişilerden biriydi. Bir dönem Rus askeri istihbarat servisi GRU'da görev yapan Utkin'in eski eşi Elena Şerbinina, Wagner komutanının 1970'te doğduğunu ve Rus ordusuyla birlikte Çeçen savaşlarında yer aldığını söyledi.

Dimitry Valeriyeiç Utkin 1970 yılında, dönemin Soyvet Ukrayna'sında bulunan Kirovohrad Oblast'ta doğmuştur.

Wagner PMC'nin (Özel Askeri Şirket) kurucusu olarak bilinmektedir.

Üçüncü Reich tarihine olan ilgisiyle tanınan Utkin'in çağrı işareti, Hitler'in en sevdiği bestecilerden biri olan Richard Wagner'in adını andırmaktadır.

2013 yılına kadar 1992 yılında kurulan Rusya Silahlı Kuvvetler Genelkurmaylığına bağlı Rus Askeri İstihbarat Servisi'nde (GRU) Özel Kuvvetler Birimi'nde teğmen, yarbay, albay ve tugay komutanı olarak görev yapmıştır.

2013 yılında GRU'dan emekli olduktan sonra Morgan Güvenlik Grubu (Özel Güvenlik Şirketi) ve Slav Birliği (Özel Askeri Şirket) için çalışmaya başlamıştır. Morgan Güvenlik Grubu dünya çapında korsanlığa karşı çalışan ve buna yönelik tecrübeli askerler tarafından eğitim verilen bir özel güvenlik şirkettir. Slav Birliği ya da bilinen adıyla Slavic Corps ise, Tajik Sivil Savaşı ve İkinci Çeçen Savaşında fazlasıyla tecrübe kazanmıştır. Ardından 2013 yılında Suriye iç savaşına müdahil olmuşlardır.

2014 yılında günümüzde de çatışmaların sürdüğü Ukrayna'nın Luhansk Bölgesinde Wagner Grubu ile birlikte görüntülenmiştir. (Wagner Grubunun ilk görüntülenmesi/ortaya çıkışı)

2016 yılında, Dmitry Utkin, Kremlin'de Anavatan Günü Kahramanları kutlamalarına katılmış ve Cesaret Emri ile ödüllendirilmiştir. Bu toplantıda Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile de görüntülenmiştir.

Utkin 2017 yılında, Evgeny Prigozhin'in de pay sahibi olduğu Putin ile yakın bağlantıları olan Concord Danışmanlık ve Yönetim Şirketi'nin (LLC Concord Management and Consulting) CEO'su olarak atanmıştır.

Haziran 2017'de ABD Hazine Bakanlığı Tarafından, Concord Danışmanlık ve Yönetim Şirketi, Kırım ve Ukrayna'daki askeri müdahalelerden ötürü yaptırım kapsamına dâhil edilmiştir ve bu bağlamda Dmitry Utkin'e de yaptırımlar uygulanmıştır.

Ukrayna Güvenlik Güçlerinin 2017 yılında yaptığı açıklamaya göre Utkin bir dönem Ukrayna vatandaşlığında da bulunmuştur. Kurulduğu yıldan beri aktif olarak Wagner Grubunun yöneticiliğini yapmaktadır.

62 yaşındaki Prigojin, 1990'larda Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra St. Petersburg'da açtığı restoran sayesinde o dönem belediye başkan yardımcısı olan Vladimir Putin ile tanıştı.

Yevgeniy Prigojin, o dönemdeki ismi Leningrad olan St. Petersburg kentinde 1961 yılında dünyaya geldi. Prigojin'in anlatımına göre, babası genç yaşlarda hayatını kaybetti, annesi ise bir hastanede çalışıyordu.

İngiltere'de yayın yapan The Guardian gazetesinin gördüğünü iddia ettiği 1981 tarihli mahkeme belgelerine göre ise Prigojin, spor akademisinden mezun olduktan sonra bazı adli suçlara karıştı. Kasım 1979'da hırsızlık yaparken yakalanan Prigojin, ertelemeli hapis cezasına çarptırıldı.

1981 yılında ise "hırsızlık", "dolandırıcılık" ve "gençleri suça bulaştırma" suçlarından 12 yıl hapis cezası verilen Prigojin, 1990 yılında tahliye edildi.

Cezaevinden çıkan Prigojin, aynı yıl annesi ve üvey babasıyla birlikte St. Petersburg'da sosisli sandviç satmaya başladı. The New York Times gazetesinde 2018 yılında yayımlanan söyleşide Prigojin, işlerinin iyi gittiğini ve "rubleleri annesinin onları sayabileceğinden daha hızlı birikmeye başladığını" söyledi.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra da iş hayatını farklı sektörlerde devam ettiren Yevgeniy Prigojin, St. Petersburg'da bir market zinciri işletmeye başladı, ardından yine aynı şehirde lüks restoranlar açtı.

Prigojin, "Elite Society" dergisine verdiği bir demeçte, restoran işine nasıl girdiğini anlatırken, müşterilerinin "hayatlarında yeni bir şey görmek istediğini, pirzola ile votka içmekten sıkıldıklarını" söylemişti.

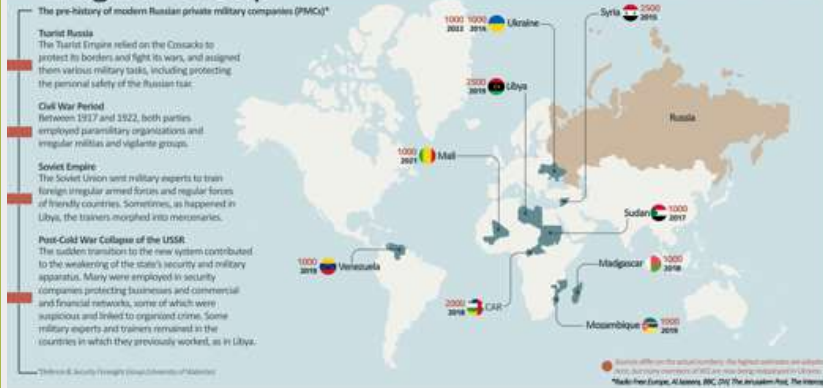
Prigojin'in Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'le ilişkisi, 1996 yılında "Concord Catering" şirketini kurmasının ardından başladı. Prigojin, Putin'e sık sık hizmet etmesi sebebiyle "Putin'in aşçısı" lakabıyla anılmaya başladı.

Yevgeniy Prigojin, şirketin kurduktan sonraki 10 yılda, okullara ve orduya yemek sağlamak için hükümetle anlaşmalar yaptı, resmi devlet yemekleri de onun şirketi tarafından üstlenildi.

The New York Times gazetesinin haberine göre, Rusya'nın eski başbakanı ve eski devlet başkanı Dmitriy Medvedev ve Putin'in göreve başlaması dolayısıyla yerilen yemeklerin hazırlanmasından da onun şirketi sorumluydu. Putin, doğum günlerini de Prigojin'in restoranlarında kutluyordu.

Wagner Group

About the group*

The company is said to be registered in Argentina, but this seems difficult to officially confirm.

The number of Wagner contractors currently deployed in Africa is estimated at 10,000 mercenaries distributed in different countries.

Wagner seeks to sign contracts with the governments of Ethiopia and Nigeria.

Until the summer of 2016, the training camp of the Wagner Group was located in Molokino, near Krasnodar in southern Russia, at the same location where a battalion of special forces and Russian military intelligence were stationed.

*Based on: Reuters, Al Jazeera, BBC, The Jerusalem Post, The Independent

Journalists Died Investigating Wagner*

High-Profile Individuals Linked to Wagner Group*

Dmitry Utkin

Founder and leader of the Wagner Group, which bears his call sign. Born in Ukraine, he participated in the Chechen wars and the 2014 Ukraine war and served in the Main Directorate of the General Staff of the Russian Armed Forces (Intelligence Directorate) until 2013. He worked with Moran Security Group and was part of the mission of the Slavonic Corps company to Syria. He was awarded the Order of Courage at an official ceremony held in the Kremlin, in which he appeared in a photo with President Putin.

Andrey Troshev

Retired colonel, boarding member and "Chief of Staff" of the Wagner Group. A veteran of wars in Afghanistan and Chechnya, holder of the title of the Hero of the Russian Federation for his role in the first seizure of Palmyra, Syria in March 2018. He is subject to European sanctions for his role and participation in the group's military operations in Syria.

Andrei Bogatov

The commander of the fourth group specialized in reconnaissance and intelligence since 2014. He lost his arm by friendly fire in the battle of Palmyra, and then headed a team protecting critical infrastructure, including an oil refinery. He is subject to European sanctions for his role and participation in the group's military operations in Syria.

Alexander Kuznetsov

Nickname Ratbor. Commander of an assault squadron in the Wagner Group. He was a Major in the Special Forces before he was imprisoned in 2008 for kidnapping and burglary. In 2014, he joined the Wagner Group and fought in its ranks in Ukraine and Syria. He was wounded in Libya while fighting alongside Haftar's forces, and the European Union accuses him of "threatening peace, security and stability" in Libya.

Valery Zakharov

Security Advisor to the President of the Central African Republic. The European Union accuses him of orchestrating the murder of three Russian reporters in the Central African Republic and describes him as a key figure in the Wagner Group command structure.

Yevgeny Prigozhin

Wagner Group financier. A businessman who made his fortune in the 1990s from his catering business. Closely associated with President Vladimir Putin and nicknamed "Putin's Chef" as his company catered to the official banquets of the Kremlin and Russian President. Putin. He is subject to US sanctions for interfering in the 2016 US presidential campaign. He was imprisoned in 1981 for theft and fraud, and spent 9 years in prison.

*Based on: Reuters, Al Jazeera, BBC, The Jerusalem Post, The Independent

THE SOUFAN CENTER SPECIAL REPORT WAGNER GROUP:

The Evolu*on of a Private Army

JASON BLAZAKIS, COLIN P. CLARKE
NAUREEN CHOWDHURY FINK, SEAN STEINBERG

THE SOUFAN CENTER JUNE 2023

Dünya Wagener adını her ne kadar Prigozhin ile özdeşleştirmiş olsa bile aslında Wagner Rus Askeri İstihbarat Servisi'nde (GRU) Teğmen, Yarbay, Albay ve Tugay Komutanı olarak görev yapmış emekli Rus askeri Dmitry Utkin tarafından 2014 yılında kuruldu. 2015 yılında Suriye iç savaşında, 2019 yılında Libya'da General Hafter'e verdiği destekle tanındı.

"The Wall Street Journal" Haziran 2020'de Wagner paralı askerlerinin Libya'nın en büyük iki petrol tesisinin kontrolünü ele geçirdiğini bildirmiştir. Ardından Rusya'nın Suriye politikası konusunda uzman olan Anna Borshchevskaya, "Rusya'nın Libya ile birlikte Suriye'ye erişimi varsa, bu, Rusya'nın Afrika'ya genişlemesine ve güney kanadından da Avrupa'ya genişlemesine izin veren stratejik bir yay oluşturur"sözleriyle Rusya'nın gölgeli savaşçıları kullanarak nüfuz elde etmeye çalıştığını kanıtlayan ifadelerde bulunmuştur.

Blackwater(e-servise/Acedemi) paralı askeri grubu nasıl ki, Yemen, Irak ve Afganistan'da bağlı bulundukları ülke ve kendi çıkarları için süreç geliştiriyorlarsa , Wagner'de Suriye Arap Baharı sonrası Suriye'nin iç karışıklığı, Liya iç savaşı ve Kırım savaşı sonrası oluşan durum ile Ukrayna Savaşında aktif roller üstlendiler. Hatta son dönemde Afrika ülkelerinin, topraklarında Fransa ve ABD gibi sömürgeci ülkeleri adeta def etmeleri sonrası oluşan kaosu yönetmek için devreye Wagner'in girdiği bilinen bir gerçektir.

WAGNER NEDİR?

RUSYA'DA KURULDU	GÖRÜNÜRDE ÖZEL SAVUNMA ŞİRKETİ
2 BİNİN ÜZERİNDE PARALI ASKERE SAHİP	RUSYA ŞİRKETİN VARLIĞINI KABUL ETMİYOR
KREMLİN ADINA ÖRTÜLÜ OPERASYON DÜZENLEDİKLERİ İDDİA EDİLİYOR	10 ÜLKEDE OPERASYON YÜRÜTTÜĞÜ BİLİNİYOR

WAGNER NERELERDE?

İLK OLARAK 2014'TE KIRIM'IN YASADIŞI İLHAKINDA ORTAYA ÇIKTI	RESMİ OLARAK ASKER GÖNDERİLMESİ İSTENMEYEN BÖLGELERDE
UKRAYNA'DA RUS YANLISI AYRILIKÇILARA DESTEK VERDİ	SURİYE'DE ÖNEMLİ ROL OYNADI
LIBYA'DA HAFER GÜÇLERİNE DESTEK VERİYOR	SUDAN, VENEZUELA VE MADAGASKAR'DA DEVREYE SOKULDU

WAGNER'İN GÖREVİ NE?

ENERJİ NOKTALARINI KORUYOR
YEREL GÜÇLERE ASKERİ EĞİTİM VERİYOR
GİZLİ OPERASYONLAR YÜRÜTÜYOR

TNT HABER

Suriye'de 2015 yılından bu yana faaliyet gösteren Rus güvenlik şirketi Wagner'e bağlı paralı askerler, hakkında çok sayıda soru işareti olan en önemli özel askeri oluşumlardan biri gibi görünüyor. Faaliyetleri, kendisi hakkında sızdırılan bilgilerdeki belirsizlik ve çeşitlilik karmaşasıyla tam bir muamma olmaya devam ediyor. Eski bir Wagner üyesi, grubun faaliyetleriyle ilgili ayrıntıları, kamuoyuyla ilk kez paylaştı. Bu durum, Wagner gruplarının faaliyetlerine katılanlar için geçerli olan tüm gizlilik önlemlerini açık bir şekilde ihlal ederek gerçek adıyla konuştuğu için özel bir önem taşıyordu. Marat Gabidullin adlı eski Wagner üyesi, bu gruplar içindeki ilişkilerin doğasının yanı sıra bir tarafta Suriye rejim güçleriyle diğer tarafta normal Rus ordusuyla olan ilişkilerinin doğasına dair birçok bilinmeyen ayrıntının yer aldığı, alanında ilk olacak bir kitabı yayınlamaya hazırlanıyor.

24 Şubat 2022'de başlayan Rusya-Ukrayna Savaşı ile Wagner'in adı kamuoyunda daha fazla dillendirilmeye başlandı.

Savaşın başlamasından kısa süre sonra Wagner'in paralı askerleri, 28 Mart 2022'de Ukrayna'da konuşlandırıldı.

Prigojin, Wagner'e katılımı artırmak için Rusya'daki hapisanelerden mahkumları silah altına almaya başladı.

Wagner, bu süreçte Ukrayna'daki savaşa katılması için yaklaşık 49 bin mahkumu bünyesine kattı. Bu mahkumlara 6 ay Ukrayna'da savaşa katılmaları karşılığında affedilme ve 1000 dolar ücret vaadinde bulunuldu.

Grup, özellikle Donbas bölgesinde yer alan Bahmut şehrinin Rus güçlerince ele geçirilmesindeki rolüyle adını daha fazla duyurdu.

Wagner'in kurucusu Prigojin ile Rus askeri kanadının arası son aylarda Ukrayna'daki savaşla fikir ayrılıklarından dolayı açıldı. Prigojin, Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu ve Ukrayna'daki ordunun başı Valery Gerasimov'u "beceriksizlikle" ve Ukrayna'da savaşan Wagner birimlerini kasten yetersiz ikmalle suçlamaya başladı.

Prigojin, 23 Haziran'da Rus ordusunu Wagner'e saldırı düzenlemekle suçlayıp karşılık vermekle tehdit etti. Bu gelişmenin ardından Wagner savaşçıları Ukrayna'yı terk ederek sınırdaki Rostov bölgesine girdi.

Bu durum üzerine Federal Güvenlik Servisi (FSB), "silahlı isyan" suçlamasıyla ceza davası açtı. Putin, Wagner'in isyanını "vatana ihanet" olarak niteledi.

Yaklaşık 5 bin Wagner askeri, 24 Haziran'da Rostov'da kritik bölgeleri ele geçirdi. Grup, Moskova'ya yürüyeceği tehdidine bulunurken devreye Belarus Cumhurbaşkanı Aleksandr Lukaşenko girdi.

Prigojin, Lukaşenko'nun Rusya'da gerilimi azaltma önerisini kabul ettiğini bildirerek geçtiğimiz 24 Haziran'da isyanı sonlandırdı.

Prigojin, isyanın sonlandırdığı tarihten tam bir ay sonra Moskova yakınlarında düşen uçakta hayatını kaybetti. (!)

Son olarak Wagner ne oldu? Tabi ki, Rus Para-Militer ordusu halen aktif bir şekilde Rusya'nın direktifleri ile hareket etmeye devam ediyor. Afrika'dan kovulan Fransa ve ABD'nin yerini Ticaret Çin alırken, askeri ve siyasi alanda da Rusya rol üstlenmeye başlamış görünüyor. Son yıllarda Afrika'da meydana gelen darbeler silsilesinin arkasında "Rusya" faktörü inkar edilse de belirgin şekilde görülmeye başlandı. Nijer'de geçtiğimiz yıl meydana gelen darbe sonrası, önce Fransa ve sonrasında ABD'nin bölgedeki en büyük İHA havalimanını kapattı. İlginç olan ADN'nin Nijer'deki üssünden ayrılmasının hemen akabinde , daha ayak izleri kaybolmadan Rus Para-Militer gücü Wagner konuşlanmaya başladı.

Nijer, dünyanın en büyük 7'nci uranyum üreticisi konumunda bulunuyor. Bu ayrıntı, sömürgeci güçlerin gerek açıktan ve gerekse paralı ya da vekalet savaşları ile bölgede uzun süre at koşturacaklarının en önemli göstergesi durumundadır.

Uranyum, nükleer enerji için en yaygın kullanılan yakıt ve ayrıca kanser tedavisinde, deniz itme gücünde ve nükleer silahlarda da kullanılıyor.

Afrika'nın en yüksek dereceli uranyum cevherlerine sahip olan Nijer, 2022'de 2 bin 20 metrik ton uranyum üretti. Bu, dünya madencilik üretiminin yaklaşık yüzde 5'ine tekabül ediyor.

Afrika ve Ortadoğu'da olası bir savaşın(İster vekalet çatışması ve isterse sıcak çatışmalar) ayak seslerinin duyulur hale geldiği şu günlerde Rusya Wagneri daha yoğun ve kontrol edilebilir bir şekilde kullanmaya devam edecektir.

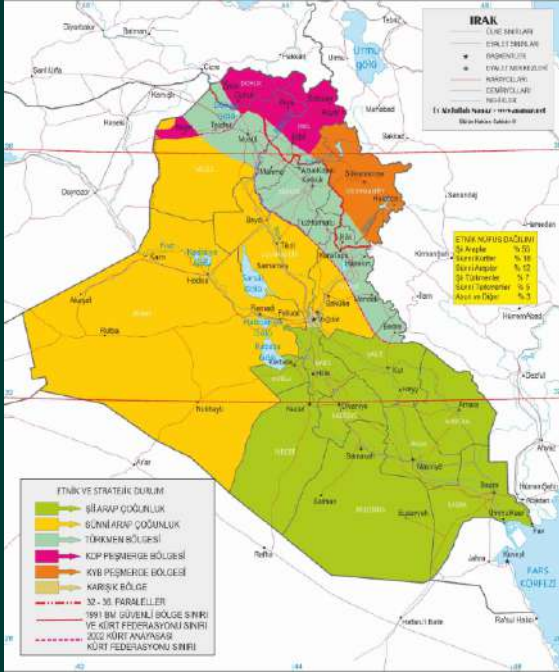
Rusya'nın Afrika'daki Askeri İş Birliği Anlaşmaları ve Stratejik Çıkarları

Kaynak: İsveç Savunma Araştırma Ajansı

TRT HABER

Resmi Adı	: Irak Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	: Federal Parlamenter Cumhuriyet
Başkenti	: Bağdat
Yüzölçümü	: 437.072 km ²
Nüfusu	: 42.200.000 (2002)
Etnisite	: % 75 Arap, % 15 Kürt, % 10 diğer (Türkmen, Yezidi)
Dili	: Arapça, Kürtçe Süryanice, Türkçe ve diğer
Dini	: % 85 Müslüman, % 15 Hristiyan (Çoğu Süryani)

En eski şark medeniyetlerinin doğduğu Mezopotamya, 633-642 yılları arasında İslam toprakları arasına girdi. Emeviler ve Abbasiler dönemlerinde, en parlak devrini yaşadı. O zamanlar Bağdat dünyanın en önemli kültür ve ticaret merkeziydi. Irak, 637 yılında Müslümanlar tarafından fethedilmesinden sonra Hz. Ali döneminde İslam'ın merkezi haline getirilmiş ve başkent Kufa'ya taşındı. Hz. Ali ile Emeviler arasındaki Saffayin Savaşı da Irak sınırları içinde oldu. Bu savaşın ardında bölge günümüze kadar süren farklı mezhep ve etnik grupların mücadelelerine sahne oldu. Sırasıyla, Emeviler, Abbasiler ve Selçuklular bölgede hüküm sürmüşlerdir. 1258 yılında bölge Moğol istilasına uğramış ve iki yüzyıl Moğolların kontrolünde kaldı. Daha sonraları Akkoyunluların hakimiyetine 1444-1467) giren Irak, 1499-1508 yılları arasında Safevilerin istilasına uğradı.

IRAK

Irak, Kürtçülük propagandasının en güçlü olarak hayat bulduğu bir bölge olmuştur. Birinci Dünya Savaşı sonrası yapılan iki ve çok taraflı görüşme ve antlaşmalar ile tüm uluslararası antlaşmalarda da ana unsurlardan biri olmaya devam etmiştir. Lozan öncesi ve sonrası Türkiye'nin gündeminde olan "Musul Sorunun da" ana kaidelerinden bir haline gelen ve 1980'li yıllarda Türkiye Cumhuriyeti'nin uğraştığı sorunların başında olmuştur. 1909 yılında patlak veren "Berzenci İsyanı" Osmanlı Devleti'nin tepkisi ile karşılanmış, olaylara karışan kişiler tutuklanarak sürgüne gönderilmiştir. Berzenci aşireti, Birinci Dünya Savaşı esnasında Osmanlı Devleti'ne karşı İngilizler ile hareket etmişti. Sonraki yıllarda bu başkaldırılarına devam eden Kürt aşiretler, İngilizlerin bölge için planladıkları ve bölgede birer "Ermeni" ve "Kürt" devleti kurma vaatleri karşılığında İngilizler ile hareket etmeye devam etmiş ve İngilizler tarafından kullanılmışlardır. 1917 yılında İngilizlerin Bağdat'ı işgal etmesi ve akabinde Türklerin yoğunlukta olduğu Kerkük'ü de işgal bölgesine eklemesi, ayrılıkçı Kürt aşiretlerinin İngilizlere olan desteğini de arttırmıştır. İngiltere'nin bölgeye ilgisi, petrol haricinde Hindistan-Irak stratejik hattı nedeni ile Kürt gruplarla çok önceleri irtibat halindeydi. Aslında Irak'taki ayaklanmaların ilk ateşi Suriye bunalımı adı da verilen 1860 yılındaki ayaklanmalar ile başlamıştır. Zira Irak'ın bir bölümü o devirde Suriye eyaletinin içinde (Şam Eyaleti) bulunuyordu. Ayrılıkların başlıca sebepleri arasında bölgenin demografik yapısının da

bir faktör olduğunu belirtmemiz gerekecektir. Irak'ın işgaline giden süreçte en önemli etken tabi ki Sykes-Picot ile yapılan gizli anlaşmadır. Bu bağlamda Lutskiy, kitabında Bremond'un kitabına yaptığı atıfta "İngiltere ve Fransa'nın Şerif Hüseyin ve Faysal'ın Arap toplumu için verilen vaatlerinde ciddi olmadıklarını ve Şerif Hüseyin'in Osmanlı Devleti'ne karşı İtilaf Devletleri yanında yer almasında bu vaatlerin oldukça etkili olduğunu aktarmaktadır. Hatta bölgenin paylaşılmasına Sykes-Picot anlaşmasından önce başladığını ifade etmek yanlış bir çıkarım olmayacaktır. Zira 1913 yılından itibaren bölgede petrol yatakları Birinci Dünya savaşı öncesi pay edilmeye başlanmıştı bile. Şüphesiz ki bu bölgelerde gerçekleşen ayaklanma ve ayrışmaların ana aktörlerinden biri de "Vehhabi Reformizmi" olarak adlandırılın fikir yapısıdır. Ancak özellikle Irak ve çevresindeki zengin petrol yatakları Vehhabi akımının manevi gücünün önüne geçmişti. McNeil, özellikle Irak ve Mısır'ın İngiliz ve Fransız etkisini burada öne çıkararak, bu iki toplumun Laiklik akımından etkilendiğini ve dolayısı ile Vehhabi fikrinin bu ülkelerin bağımsızlık için kışkırtıcı bir öge olduğu yorumunu yapmaktadır.

1920 tarihinde İtilaf Devletleri, San Remo Anlaşması ile Osmanlı Devleti'nin Irak'ın da içinde bulunduğu topraklardan çekilmesi yönünde anlaşmaya varılmıştı. Osmanlı Devleti için asıl darbe Sevr anlaşması ile topraklarının büyük bir bölümünün işgal edilerek Doğu'da bir Kürt ve Ermeni Devleti kurulması kararı olacaktı. Ancak Ankara Hükümeti Sevr'in yok hükmünde olduğunu ve hiçbir zaman uygulanmayacağını ilan etmişti. Irak'tan geriye ileriki zamanlarda sorun olarak kalacak ve Misak-ı Milli Sınırları içinde kabul edilen "Musul Sorunu" kalacaktı. Irak, 1930 yılında kâğıt üzerinde bağımsızlığını kazanmış görünse bile diğer Arap ülkeleri gibi ancak İkinci Dünya Savaşı sonrası gerçek anlamda bağımsızlıklarını kazanacaklardır.

Irak'ın Bağdat'taki Kraliyet Sarayının Önünde Milletler Cemiyeti'ne üye olmak için düzenlenen saygı duruşu, 6 Ekim 1932

Sevr Şartlarına Göre Osmanlı Devleti Haritası ve Bölünen Topraklar (1920)(Kaynak: omurokur.com)

İRAN-IRAK SAVAŞI

Birinci Dünya Savaşı sonrası Ortadoğu diye tabir edilen bu coğrafyada savaşlar hiç eksik olmamıştır. İsrail'in kuruluşu olan 1948 tarihinde başlayan ve devam eden Arap-İsrail Savaşları sonrası SSCB'nin Afganistan'ı işgali, Irak-İran Savaşı, Birinci Körfez Savaşı ve sonrasında Irak'ın Kuveyt'i işgal girişimi en son olarak da İkinci Körfez Savaşı. Tüm bu iç ve bölgesel karışıklıklar Ortadoğu'nun son yüz yılda kan ve gözyaşına hâkim bir havanın hâkim olmasına neden olmuştur.

İran'da İslam Devrimi öncesi oluşan ekonomik sorunlar ile iç karışıklıklar, İran ordusunun gücünü büyük ölçüde kaybettirmişti. İngiltere'nin bölgeden çekilmesi, İran'da ABD gücünün azalması, Türkiye'nin Ortadoğu'da oluşan savaş süreçlerinde tarafsız kalması sonucu oluşan güç boşluğunu Irak'ta iktidarını sürdüren Saddam Hüseyin doldurmak istiyordu. Saddam Hüseyin, İran'a saldırı bahanesi olarak sınır ihtilafları ile Irak'ta bulunan Şii nüfus üzerinde İran'ın etkisi ve rejim ihracını gösteriyordu. Saddam yönetimi 1975 yılında İran ile imzalamış olduğu sınır anlaşmasını bozduğunu ilan edecek ve bundan bir hafta sonra İran'a bir saldırı düzenleyecektir. İran'da uzun yıllar petrol üretiminin ABD ve İngiliz kontrolünde olması Irak'ın bölge ülkeleri arasında petrol üretim bakımında oldukça avantajlı duruma getiriyordu. İran'a karşı bu üstünlüğünü kanıtlaması, Irak'ı körfez ülkeleri nezdinde lider konuma getirecek ve Ortadoğu'da bir güç haline gelecekti. Bu gaye ile Irak, İran'ın petrol ve doğalgaz rezervlerinin büyük çoğunluğunu ihtiva eden Kuzistan bölgesindeki Arapları kullanarak, bölgedeki rezervlere sahip olma düşüncesindeydi. Ayrıca Saddam'ın İran'a karşı savaş açmasının bir başka nedeni de İran ile Irak arasındaki su sorunuydu. İran'ın bölgede bulunan Kürt grupları Saddam yönetimine karşı kullanmak istemesi, Saddam yönetiminin Kürtlere karşı sert müdahalede bulunması gibi nedenlerle Kürtler İran'a sığınmışlardı.

Irak 1981 yılının Eylül ayında İran'a saldırmaya başladı. Saddam'ın planı, ordusu devrim zamanında yıpranmış olan İran'ı gafil avlamak ve halkın mevcut ekonomik sıkıntılar ile Humeyni karşıtı gösteriler yapmasını sağlamaktı. Ancak Saddam'ın planı tutmamış, İran halkı birleşmişti. Gerek nüfus kalabalığı ve gerekse askeri teçhizat bakımından Irak'tan üstün olan İran, ilk saldırıları savuşturmuş ve Irak birliklerine kayıplar verdirmişti. Savaşın uzun sürmesi, İran'ın, Irak petrol hatlarına düzenlediği saldırılar ile Irak'ın petrol gelirlerinin düşmesi sonucu 1982 yılında Irak, ateşkes yapmak istemiştir. Ancak Humeyni yönetimi ateşkes için öne sürdüğü ve Saddam tarafından kabul edilmeyen şartlar nedeni ile altı yıl daha sürecekti. Irak'ın zor duruma düşmesi ABD için kabul edilebilir bir durum değildi. İran'da yönetime gelen rejim, rehine olayının sıcaklığı ve Ortadoğu'da hakimiyet kurmak isteyen ABD yönetimi Irak'ın desteklenmesini istiyordu. Savaş boyunca aktif bir tarafsızlık sergileyeceğini ilan eden ABD yönetimi Irak'ta olası bir Şii ayaklanması olmasını istemiyor ve Saddam yönetiminin ayakta kalması için Carter Doktrini ile destek verilmesini savunuyordu. ABD'nin tarafsızlık adına hareket edeceğini açıklamasına rağmen, bir yandan Saddam yönetiminin iktidarda kalmasına çabalaması, diğer yandan da İran'a gizlice silah satması ABD'nin Ortadoğu siyasetinde bu iki ülkeyi bir bakıma tamamen kaybetmesine yol açacaktı. Ayrıca 11 Eylül sonrası ABD'nin Irak'ı işgal için başlattığı İkinci Körfez Savaşı'ndaki "Irak'ın kitle imha silahlarına sahip olması" tezine istinaden başlattığı savaş, Irak-İran Savaşı sırasında Saddam Hüseyin'in Halepçe'de düzenlediği katliama sessiz kalması, ABD'nin güvenilirliğini de sorgulanır hale getirecektir.

Yaşanan savaştan iki tarafında kazançlı çıkmaması adına ABD elinden gelen politikayı sergiliyordu. Bir yandan Saddam rejiminin yıkılmaması için Irak içindeki Şii unsurların ayaklanmaması için çaba gösteriyor. Diğer taraftan Saddam'ın Halepçe'deki katliamına sessiz kalıyordu. Öte yandan ABD, tüm dünyaya İran'a silah satışını yasaklarken, İran'a silah satışı yapıyordu. ABD'nin Irak-İran Savaşı'nda İran'a kendisinin silah satması "İran-Kontra Olayı" olarak tarihe geçecekti. Ayrıca İsrail'in de ABD izni ile 1985 yılında İran'a yüklü miktarda silah sattığı da bilinmekteydi. Savaşta bir başka unsur da İsrail faktörüydü. İsrail 1981 yılında ABD Hava Kuvvetlerini kullanarak Irak'taki nükleer tesisleri bombalamıştı. 1986 yılında İran, dengeyi sağlayıp savaşta üstünlük sağlamaya başlayınca ABD, körfez ülkeleri ve petrol hatlarının güvenliğini bahane ederek körfeze savaş gemilerini gönderiyordu.

Bu gelişme sonucu ABD ile İran arasında gerginlik yaşanacak ve Irak bunu fırsat bilerek İran'a karşı saldırılarını yoğunlaştıracaktı. 1988 yılında ABD uçaklarının İran'a ait bir sivil uçağı düşürmesi ABD ile İran arasında bir savaşın çıkmasına ramak bırakmıştı. ABD, Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) güçlerini de kullanarak İran yönetimini baskı altına alınca Humeyni, 1988 Ağustos'unda barış yapılmasına karar verecekti. Sekiz yıl süren Irak-İran Savaşı'nın her ne kadar kazananı olmamışsa da ABD ve İsrail kazanan olarak görülmüştür. ABD'nin savaşın son yıllarında müdahil olması, olası İran zaferinin önü geçmiş yorumları yapılmaktadır. Irak-İran Savaşı'nın Ortadoğu'ya en büyük etkisi şüphesiz Sünni-Şii ayrımının giderek keskinleşmesi ve mezhep kaynaklı kargaşaların ortaya çıkmasıdır.

1.KÖRFEZ SAVAŞI

Irak yönetimindeki Saddam Hüseyin'in körfezdeki liderlik hayalleri İran ile giriştiği savaşta bir şekilde sekteye uğramış olsa da Saddam Hüseyin bu hayalini gerçekleştirmek istiyordu. Bölge petrollerinin elde tutulması, stratejik açıdan önemliydi. İran'ın Kuzistan bölgesindeki petroleri elde edemeyen Saddam Hüseyin, bu defa yönünü Kuveyt'e çevirdi. Saddam Hüseyin, Kuveyt'i işgal için İran ile yaptığı savaşta gibi benzer konularda bahane buluyordu. Öncelikle Osmanlı Devleti sonrası Kuveyt'in kendi toprağı olduğu savını ortaya sürdü. Ayrıca Kuveyt'te bulunan zengin petrol yatakları da Saddam Hüseyin'in emelleri arasındaydı Bir diğer neden de Irak-İran Savaşı sırasında Irak'ın Kuveyt'ten aldığı yüklü miktardaki borçtu. Kuveyt işgalinin Irak açısından en büyük nedeni ekonomik sebepler olarak görülebilir. Son olarak Saddam Hüseyin, İran ile yaptığı savaşta kaybettiği imajını bu şekilde düzeltteğini umuyordu.

Her ne kadar ülkesinde ve bölgede karışıklıkların sebebi olarak görülse de Saddam Hüseyin, Arap coğrafyasında, ABD'ye kafa tutan bir lider olarak görülmüştü. Saddam Hüseyin, özellikle Filistin ve bölge ülkelerindeki halk tarafından seviliyordu. Bu durum, Saddam'ın Arap coğrafyasındaki liderlik planlarının nedenlerinden biri olarak da görülebilir.

11 Ağustos 1990 da Kuvvet'i işgal girişimine başladı. Aslına bakılırsa Saddam yönetiminin bu kadar agresif davranmasında Ortadoğu'da oluşan boşluk ve uluslararası kuruluşların müsamaha göstermesi olarak nitelendirebiliriz. Bunun üzerine bir de ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik planları eklenirse, Saddam Hüseyin'in cesaretinin nedenini belki açıklayabiliriz. Saddam Hüseyin'in Kuveyt'i işgal girişimi, ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik politikaları için bir fırsat doğuruyordu. 1991 yılının ocak ayında ABD Hava Kuvvetleri Irak'a ait stratejik bölgeleri bombalamaya başlamıştı. Hava saldırılarında yüz binden fazla sivil yaşamını yitirmişti. Bir yanda Kuveyt'in güvenliğinden bahsederken, diğer yandan sivillerin dünyanın gözü önünde katledilmesi nasıl açıklanabilirdi. Petrolün güvenliği. Ortadoğu'da bu gelişmeler yaşanırken, bölgeyi ve dünyayı derinden etkileyen bir gelişme gerçekleşiyor, SSCB çöküyor ve tarih oluyordu. Irak-İran Savaşı'nda büyük destek aldığı SSCB'nin yıkılması ve Saddam Hüseyin yönetimin en büyük müttefikinden mahrum kalması, Saddam Hüseyin'i çaresiz duruma düşürüyordu.

17 Ocak 1991 tarihinde ABD, Kuveyt'i, Irak işgalinden kurtarmak, körfez ülkeleri ve petrol güvenliğini sağlamak adına Irak'a müdahale ediyordu. Yaklaşık kırk gün süren Birinci Körfez Savaşı sonrası Irak'ın Kuveyt'i işgali sona erecekti. Ateşkes sonrası Irak'ta Şii ve Kürt gruplar ayaklanacak ve Saddam yönetimi bu ayaklanmaları kanlı bir şekilde bastıracaktı. Bu dönemde Irak'ın Kuzey'inde bulunan Peşmerge Kürtleri Türkiye'ye sığınmak zorunda kalacaklardı. Irak'ın Kuveyt'i işgal girişimi sonrası Irak'ta kısmen üçe bölünüyordu. Doğu bölgesinde Şii unsurlar, Merkezde Araplar ve Irak'ın Kuzey'inde Kürt bölgesi şeklinde bir yapı oluşuyordu. Son olarak, ABD'nin askeri gücünü Ortadoğu'ya konuşlandırması ile ABD, bölgede en büyük askeri yapıya sahip olacaktı. SSCB'nin da bu dönemde yıkılması ABD'nin Ortadoğu'da daha rahat hareket alanına sahip olmasında bir başka etken olmuştu.

Irak, sekiz yıl süren Irak-İran Savaşı sonrası bir maceraya daha atılmış ve Kuveyt'i işgal etmişti. Yaklaşık 12 yıl süren bu savaşlar neticesinde hem ekonomik olarak bir çöküş yaşamış hem de topraklarının bir şekilde bölünmesine neden olmuştu. Tüm bunların ötesinde Ortadoğu ve Körfez özelinde liderlik iddiasında bulunan Saddam Hüseyin, Ortadoğu ve Körfez'e ABD askerlerinin konuşlanmasına ve günümüze kadar sürecek olan bir çıkmazın sebebi olmuştur. Kuveyt işgali sonrası BM Güvenlik Konseyi kararı ile Irak'a ağır yaptırımlar yapılması yönünde kararlar alınmıştır. Irak'ın Kuveyt'i işgali sonrası BM Güvenlik sonrası gerek Irak-İran Savaşı esnasında Halepçe'de yapılan kitle imha silahlarını kullanması ve sonrasındaki endişeler nedeni ile Irak'ta kitle imha silahlarının kontrolü ve imhası için Uluslararası Atom Enerji Kurumunun her yıl denetleme yapması kararı alınmıştır. Her ne kadar bu kararlar alınmış olsa da 2000 li yıllara gelindiğinde Saddam Hüseyin'in sabıkalı geçmişi de göz önünde tutularak "Kitle imha silahları" bulunduğu iddia edilecek ve yaklaşık 25 yıllık dikta yönetimi hazin bir sonuç ile sonlanacaktı. Şüphesiz bugünün Ortadoğu'sundaki kaos ve kargaşada Saddam Hüseyin'in, bitmeyen hırsları ve liderlik iddiasının büyük payı vardır

Çöl Fırtınası Harekatının Haritası. Kaynak: ABD Ordusu Askeri Tarih Merkezi.
<https://history.army.mil/reference/DS.jpg>.

Son olarak Kuveyt işgalinin en büyük sonucu Arap Devletlerinin özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası düşledikleri ve girişimlerin de yapıldığı "Arap Birliği" fikri tamamen çöküntüye uğramış ve İran bölgedeki gücünü koruma yönünde büyük kazanımlar sağlamıştır

2.KÖRFEZ SAVAŞI

Dünya, 11 Eylül 2001 Salı günü ABD’de bulunan ve ABD’nin ekonomisinin şekillendiği Dünya Ticaret Merkezi’ne çarpan yolcu uçakları ile uyanıyordu. Sonrasında ABD’nin kalbi diye nitelendirilen Pentagon’a saldırılar düzenlenecekti. Dönemin ABD Başkanı George W. Bush “Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak” diyecek ve Ortadoğu’da Afganistan ile Irak’ı kapsayan ABD işgallerinin fitili ateşlenecekti. El-Kaide’nin olayları üstlenmesi sonrası “Yeni Dünya Düzeni”nin başlangıcı olarak nitelendirilmektedir. SSCB’nin yıkılması sonrası dünyada tek güç olan ABD, 11 Eylül sonrası hedefini “terör ile mücadele” olarak belirliyordu. El-Kaide’nin 11 Eylül sorumluluğunu kabul etmesi sonrası ilk hedef olarak Afganistan’ı seçen ABD, uluslararası güçleri de arkasına alarak Afganistan’a operasyonu başlatacaktır

Dünya tarihinde kırılma noktaları arasına giren 11 Eylül saldırıları sonrası ABD yönetimi ikiz binalara yapılan saldırının failini gecikmeden açıklıyordu. Afganistan kaynaklı El-Kaide örgütü ve lideri Usame Bin Ladin. Olay sonrası çizilen portreye göre El-Kaide militanların pasaportlarından eylem planlarına kadar her şey aniden ortaya çıkıyordu. İşin garibi eylemi düzenleyen 19 Arap gencinin 15 inin Suudi Arabistan kökenli olmaları. Bunun yanında bu gençlerin tamamının zengin ailelere mensup olmalarıdır. Kendisi de çok zengin bir aileye mensup olan Usame Bin Ladin, eylem için fakir gençleri değil zengin gençleri kullanması oldukça ilginçtir. Ne gariptir ki El-Kaide örgütünün Afgan-Sovyet savaşının küllerinden doğmasının sebebi de ABD’nin ta kendisi olmasıdır. El-Kaide, 11 Eylül saldırılarını hiç vakit kaybetmeden üstlenmiş ve ABD gibi bir süper gücün karizmasını çizme gibi bir büyük olayı gerçekleştirmişti. Her ne kadar komplo teorileri ortaya atılmış olsa da bu iki taraf içinde bir fırsatı doğuracaktı. Bir tarafta süper bir gücün kalbine hançeri yerleştiren El-Kaide, diğer tarafta aradığı fırsatı ülkesinin vatandaşlarının kanı ile kazanan süper güç ABD vardı. El-Kaide lideri Usame Bin Ladin, El-Kaideyi bir terör örgütü görenlere El-Cezire’de yapılan bir röportajda şu şekil cevap veriyordu “Oğullarımızı öldürenleri öldürmek terörizm ise, bırakın tarih bizim terörist olduğumuza tanıklık etsin” diyecekti

ABD’nin Afganistan’a saldırısını, Bir yanda dünyanın en zengin devletinin diğer yanda dünyanın en fakir ülkelerinden birine iki ay boyunca bomba yağdırması olarak nitelendirilmektedir. Aynı dönemde Irak ile de planlar yapan ABD, Saddam’ın “kitle imha silahlar” ürettiği iddiasında da bulunuyordu. Tüm bu gelişmeler ışığında ABD’de yönetimde bulunan Bush “önleyici savaş stratejisi” adı ile dünyada ABD politikalarına ters düşecek tüm unsurlara savaş ilan ediyordu. Bir bakıma “ya benimlesiniz ya da değilsiniz” mesajını veren Bush, uluslararası kuruluşları da arkasına alarak önce Afganistan’ı işgal edecek sonrasında da Irak’a yönelecekti. Türkiye’nin bu işgal girişimlerindeki tavrı ve rolünü ileride anlatmaya çalışacağız. Ancak özellikle Irak’ın işgal planı ve ilerleyen süreçlerde ABD’nin, Türkiye’den umduğu desteği tam anlamı ile alamaması, Ortadoğu’da oluşturulan güç dengesinin bambaşka bir renge dönüşmesine neden olacaktı.

ABD, Afganistan’a iki ay boyunca bomba yağdırdıktan sonra Afganistan’ı işgal etti. ABD’nin Irak’a müdahalesi ya da işgali uluslararası hukuka uygun olarak yapılan bir girişim değildi. Uluslararası hukuka göre, bir ülkenin topraklarına karşı bir müdahale yoksa her ne şartla olursa olsun başka bir ülkenin egemenliğine karşı yapılacak olan girişim gayri meşru olacaktı. Aradığı bahaneyi “Irak’ta kitlesel imha silahları var” iddiası ile bulacaktı. Ancak, Irak’ın işgali için öne sürülen “Kitle imha silahları” savaş sonunda bulunamamıştı. Irak ordusu çok kısa sürede ABD güçlerine teslim olurken geriye milyonlarca yaşamını yitiren insan, yok olan asırlık bir medeniyet mirasının harabeleri kalıyordu. ABD’nin İkinci Körfez Savaşı olarak nitelendirilen Irak’ın işgalindeki söylemi “Irak’a Özgürlük ve İnsan Hakları İhlallerine Karşı Yapılıyor” olarak dillendirilmiş olsa da yine Ortadoğu’da yıllardır Filistin topraklarında, İsrail’in işgali ve Filistinlilere karşı uygulanan vahşete karşı ses çıkarılmaması tezat oluşturmaktaydı. Bu da Bush’un terörizmi bitirme planına ters düşmekte ve “yapılan zulümler terörü beslemekte” yorumlarına sebep olmaktadır

İngiltere ve ABD'nin Irak işgali

2003

- 20 Mart **İngiliz askerlerinin de katıldığı ABD öncülüğündeki koalisyon kitle imha silahları olduğu iddiasıyla Irak'a saldırı başlattı.**
- 25 Mart **"Kitle imha silahlarının olduğuna dair hiçbir şüphe yok"**
-İngiltere Başbakanı Tony Blair
- 1 Mayıs ABD Başkanı George Bush 'Görev tamamlandı' diyerek Irak'taki büyük operasyonların bittiğini duyurdu.
- 2 Ekim **ABD, kitle imha silahlarının bulunamadığını itiraf etti.**
- 13 Ara. **Irak Devlet başkanı Saddam Hüseyin Tikrit'te yakalandı.**

2004

- 28 Nis. **Ebu Garip** hapisanesinde ABD askerlerinin gözaltındakilere işkencelerini gösteren fotoğraflar ortaya çıktı.
- 28 Haz. ABD iktidarı Iraklılara devrettiğini açıkladı.

2005

- 30 Ocak Irak halkı 50 yıl sonra bombalı saldırılar altında ilk seçimlere gitti.

2006

- Tem. ABD, güvenlik kontrolünü Iraklılara bıraktı.
- 30 Ara. **Saddam Hüseyin idam edildi.**

2007

- 21 Şub. **İngiltere 7 bin 100 askerini Irak'tan çekmeye başladı.**

2009

- 1 Ocak **ABD, Bağdat'taki sıkı korunan 'Yeşil Bölgeyi' Irak'a devretti.**
- 30 Nis. **İngiltere Irak'taki askeri operasyonlarını resmen bitirdi. 2003 - 2011 arasında Irak'ta toplam 120.000 asker bulundu. John Chilcot üç ay sonra resmi soruşturmayı başlattı.**

2011

- 22 May **Irak'ta kalan İngiliz son donanma askerleri de Irak'ı terk etti.**

Foto: Maurice McDonald

© AFP

ABD DEMOKRASISININ ZIRVESİ : EBU GUREYB

İnsanlık dışı işkencelerin uygulandığı hapisanede kalan ve hâlâ o günlerin acısıyla yaşayan 48 yaşındaki Iraklı gazeteci Salah al-Ajili de yaşananları şöyle anlattı:

“Hala o anları düşünüyorum, kabuslar beni bırakmıyor.” dedi.

İ2003 yılından sonra Irak'taki El Cezire televizyonunda çalıştığını ve orada ABD kuvvetleri tarafından tutuklandığını belirten Iraklı gazeteci El Ajili, tutuklama nedenini şöyle açıkladı:

“Haber ajansına gelen bir bombalama haberini, yerinde görmek ve haber yapmak için olay yerine gidiyordum. Bombalamanın yakınındaki kontrol noktalarında ABD askerleri tarafından durdurularak tutuklandım.

Götürüldüğüm Abu Gureyb Hapishanesine tıklandım. Kıyafetlerimi çıkarmamı söylediler. ‘Çıkarmazsan biz zorla çıkarırız’ dediler. Ondan sonra, 10 saat boyunca çıplaktım ve kafama siyah bir çanta yerleştirildi. Elbise istediğimde, bana kadın kıyafetleri verdiler.

Amerikalı kadın, bu kıyafetleri bana attı. Sonra sırtımda güldü. Ailem ve kendim için korktum. Bana ulaşan diğer tutukluların acı işkence çığlıklarını duyuyorum.”

2003 yılında, hiçbir Uluslararası Hukuk kuralına uymayacak şekilde Irak ABD güçleri tarafından işgal edilecek, ABD'nin Irak'ı sözde terk ettiği 2011 yılına kadar 1 Milyondan fazla kişi hayatını kaybetti. Irak'ın işgalinden sonra ABD askerlerinin direnenlere karşı akıl almaz ve insanlık dışı işkenceleri gerçekleştirdiği Ebu Gureyb Cezaevi, her ne kadar günümüz gençliği ve bölge ile ilgilenmeyenlerce fazlaca bilinmese de, belki de tarihin görüp-görebileceği en iğrenç görüntülere sahne oldu. En iğrenç dememizin sebebi, işkence yapan medeni (!) yapının, görüntüleri yayımlamasından kaynaklanmaktadır.

Irak'ın başkenti Bağdat'ın yaklaşık 30 kilometre batısında yer alan Ebu Gureyb Cezaevi 1957 yılında ABD'li mühendislik şirketi Long Eye Land tarafından inşa edildi. Tam 4 kilometrekarelik bir alanı kapsayan hapisanede aynı anda 4 binden fazla mahkum tutuluyordu.

ABD Ordusu tarafından 2004 yılında, General Antonio Tagoya tarafından hazırlanan iç raporda, ABD askeri polis gücünün bazı üyeleri tarafından, Iraklı tutuklara sadist ve acımasızca işkence yapıldığı yer aldı. Nisan 2004'te Abu Gureyb'taki işkence skandal ortaya çıkmadan önce yazılan bu rapor, birkaç ay sonra sızdırıldı ve ABD savaşında o sırada devam eden bir krize yol açtı. ABD Başkanı George W. Bush'un, Ebu Gurayp hapishanesinde yaşanan insanlık dışı işkenceler için, kamuoyuna özür dilemesine neden oldu.

ABD'nin Irak'ı işgali sırasında en çok konuşulan konulardan biri de Ebu Gureyb'de Iraklılara yapılan işkencelerdi.

İngiliz ve Amerikan askerleri, Irak işgali sırasında akıl almaz canilikler sergiledi. Bunların en çok bilineni Ebu Gureyb hapishanesindeki işkence görüntüleri oldu. Iraklılar'ı özgürleştirmek palavrasıyla Irak'ı işgal eden Amerikan askerleri halka korkunç eziyetlerde bulundu.

Ebu Gureyb Cezaevi, Irak işgalinin en utanç verici mekânlarından biri... Amerikan askerlerinin Iraklı mahkumlara yönelik işkence ve kötü muamelesi The New Yorker dergisinde 2004 senesinde yayımlanan fotoğraflarla ortaya çıktı. Fotoğrafları ele geçiren Seymour Hersh idi. Washington hükümeti, Irak'ı "Sizi Saddam Hüseyin işkencesinden kurtaracağız" diyerek işgal etmişti. Ama şimdi işkenceyi yapan bizzat kendisiydi.

Fotoğraflardan sonra işgale yönelik tepkiler zirveye ulaştı. Ebu Gureyb'de yalnızca işkence ve kötü muamele yoktu. Bu cezaevinin kapısından ölüm de girmişti. Manadel el Cemadi isimli bir tutuklu sorgulama sırasında hayatını kaybetti. Cemadi'nin ölümü, Amerikan ordusu tarafından resmen kabul edildi. Ama Cemadi'yi öldüren CIA ajanı ve özel bir güvenlik şirketinde görev yapan kişi yargılanmadı bile. Bunun dışında en az 28 kişi daha öldü.

Ebu Gureyb'de işkence ve kötü muamelenin tarihi aslında işgal öncesine uzanıyor. İran-Irak savaşı sırasında, burası Şii kürtler ve İran asıllı Iraklıların tutulduğu bir gözaltı merkeziydi. Yüzlerce kişi yargılanmadan uzun yıllar burada tutuldu. 2001 yılında Ebu Gureyb'te 15 bine yakın kişinin tutulduğu tahmin ediliyor. Saddam Hüseyin işgalden bir yıl kadar önce mahkumların tamamı için af çıkarınca, Ebu Gureyb boşaltılmıştı. Amerikan işgaliyle birlikte yeniden cezaevi olarak kullanılmaya başlandı. Diğerlerinden farklı olarak bu merkez hüküm giyenlere ayrıldı.

Olayların ortaya çıkmasından sonra Amerikalı çavuş Charles Graner askeri mahkemede yargılayarak suçlu bulmuşlardır.

Ebu Gureyb'ten sorumlu general J. Kaprinski, Ebu Gureyb Cezaevi'nin askeri istihbarat tarafından yönetildiğini, taciz ve kötü muamelenin fiilen resmî politika olduğunu ve sorgulamalara CIA ajanlarının da katıldığını belirtmiştir.

Askerler tarafından çekilen ve daha sonra montajlanarak DVD haline getirilen görüntüler, 'Palm Beach Post' gazetesinin internet sitesinde yayınlanmıştır.

İmtisal el Hüseyini adlı Iraklı kadın, "komşuma kocasının gözü önünde tecavüz ettiler" dedi. Böylece Ebu Garip'te yaşananlar ilk kez bir kadın tutuklu tarafından duyurulmuş oldu. Ebu Garip hapisanesinden en son serbest bırakılan kadın tutuklu İmtisal el Hüseyini, 45 yaşında ve 7 çocuklu annesi. Hüseyini bir gece ABD askerlerinin evine yaptığı baskın sonrasında tutuklanmış ve ondan sonra üç ay cezaevinde kalmış. Hüseyini: "beni direnişçilere yardım ettiğim için tutukladıklarını söylediler. Bu doğru değildi. İtiraz etmem bir işe yaramadı." Komşusu ihbar etmiş Hüseyini'ye göre neden, mahallesindeki yoksullara evindeki ilaçlardan dağıtması. Iraklılara para karşılığı casusluk yapan komşusunun bunu direnişçilere yardım diye aktararak kendisini ihbar ettiğini düşünüyor. Hüseyini çocukların da işkence gördüğünü söylüyor. El Hüseyini'nin anlattığına göre cezaevinin üst katında kadınlar ve çocuklar, alt katında ise erkekler kalıyordu. Hüseyini çocuklara da işkence yapıldığını iddia ediyor. Hüseyini: "çocukların ellerini arkalarından bağlıyor, ayaklarına zincir takıp deterjan çuvallarını taşımalarını istiyorlardı." İmtisal el Hüseyini, işkence görmemiş ama işkencelere şahit olduğunu söylüyor. Bir kadının saatlerce ellerini buz kalıbı içinde beklettiklerini, başka bir kadının da işkence nedeniyle felç geçirdiğini anlatıyor. Hüseyini yaşadığı bir işkence olayını şöyle aktardı: "bir komşum kocasının gözü önünde tecavüze uğradı. "Kocasının sesini duyuyordum, 'yapmayın, bu benim şerefim.' diye bağıyordu." Serbest bırakılmasını direnişçilere borçlu Ebu Garip'de üç ay tutuklu kalan İmtisal el Hüseyini serbest bırakılmasını Felluce'deki direnişçilere ve Iraklı aşiret liderlerine borçlu olduğunu düşünüyor. Yaşadıklarını unutamayan ve hiçbir zaman unutamayacağını söyleyen el Hüseyini'nin tek bir tesellisi var. O da artık yaşanan ayıbı tüm dünyanın bilmesi.

İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne (HRW) göre Amerika Birleşik Devletleri (ABD), ordusunun Ebu Gureyb ve diğer cezaevlerinde işkence ve kötü muameleye maruz kalan Iraklılara yirmi yıldır hiçbir tazminat sağlamadı. Kaynak: ABD'nin Ebu Gureyb'deki işkenceleri cezasız kaldı

Irak'ın işgali ve Ebu Gureyb'deki işkence ve zulüm

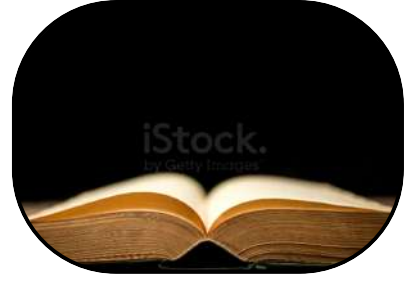
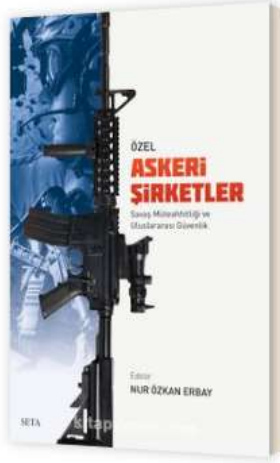
Mart 2003'te Amerika Birleşik Devletleri, geniş çaplı işgalini meşrulaştırmak için Irak'ın "kitle imha silahları" geliştirdiği yönündeki düzmece iddiaya dayanarak ülkeyi uluslararası hukuka aykırı bir şekilde işgal etti. Bush/Cheney yönetiminin işgal öncesi ve sonrasında aldığı önlemler, Irak'ta siyasi istikrarın tamamen bozulmasına ve Irak devletinin bütün kurumlarıyla çökmesine yol açtı. Ülke ABD eliyle oluşturulan bir yürütme organınca yönetilmeye başladı.

Irak savaşının hesaplanması olanaksız insani bedeli durmaksızın artmaya devam ediyor: Yüzbinlerce insan öldü, milyonlarcası yerinden edildi; çevresel yıkıma, kuşaktan kuşağa devreden kronik sağlık sorunları eklendi. Sayısız insan işkenceye uğradı, travma geçirdi, eşi görülmemiş biçimlerde zarar gördü ve bütün bir kuşak aralıksız savaşla büyüdü.

İşgalden ve onu izleyen isyanın bastırılmasından kısa süre sonra ABD, büyük çoğunluğuna hukuken hiçbir suçlama yöneltilmeyen Iraklı sivilleri ülke çapında bir hapishane sistemi içinde toplamaya başladı. Bunlar arasında Bağdat dışında, daha önce Saddam Hüseyin rejimince işkence ve zalimane muamele için kullanılan kötü ünlü Ebu Gureyb Hapishanesi Iraklı erkek, kadın ve çocukların tutulduğu önemli bir toplama merkezi olarak açıldı. Bu geniş toplama merkezi içinde bir de Iraklıların alıkonulduğu, sorguya çekildiği ve sonunda işkenceye uğratıldıkları iki katlı betonarme bir hapishane ("sert kısım") vardı.

Nisan 2004'te ABD'nin Ebu Gureyb'deki Iraklı tutsaklara reva gördüğü işkencelere ilişkin haberler dünya medyasına sızdı. Askerlerin çıplak, kukuletalı tutuklulardan oluşturulan insan piramitleri üzerinde poz verdiği, tasmalı mahkûmların uğradıkları yaygın cinsel saldırıları gösteren fotoğraflar ve videolar yayınlandı; bu korkunç görüntüler bir kuşağın vicdanına kazındı.

Bu ifşaatlar dünyanın dört bir yanında hesap sorma ve tazminat taleplerine yol açtı. Sonraki askeri soruşturmalar, çok az sayıda alt rütbeli ABD askerinin askeri mahkemelerde yargılanmasını ve ABD'deki iki özel askeri müteahhitlik şirketinin -Titan Corporation ve CACI Premier Technology, Inc.- Ebu Gureyb'deki işkencelerde oynadıkları rolün belgelenmesini mümkün kıldı.

Orta Çağ'da gücün merkezi olan kralların ve kilisenin güvenliklerinin sağlanmasına olan ihtiyaç tarihteki ilk özel askeri birlikler ve paralı askerlik kurumlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. 17. yüzyıla gelindiğinde modern devletin oluşumuyla düzenli ordular devletlerin toprak bütünlüklerini ve egemenliklerini koruma altına almada şiddet tekeli elinde bulunduran yegane kurumlar olmaya başlamıştır. 20. yüzyıla gelindiğinde ise düzenli orduların varlığına rağmen özel askeri birlikler ve paralı askerlik müesseseleri Soğuk Savaş'ın bitimine kadar geçen sürede sahnede kalmaya devam etmiş ve bugünün uluslararası ilişkiler ve uluslararası güvenlik çalışmalarında hatırı sayılır bir yer işgal etmeye başlamıştır. Kitapta şu soruların cevapları aranmaktadır:

- Paralı askerlerden (mercenaries) “özel askeri şirket”- lere (ÖAŞ) uzanan tarihsel süreçte paralı askerlik kavramında nasıl bir değişim ve dönüşüm yaşanmıştır?

- Savaşın değişen aktörleri olan ÖAŞ'lerin hizmet verdikleri ülkeler nezdinde hizmet alımındaki temel motivasyon, avantaj ve dezavantajlar nelerdir?

- ÖAŞ'lerin uluslararası güvenliğe olası tehditleri nelerdir?

- ÖAŞ'ler günümüzün vekalet savaşlarında nasıl bir rol oynamaktadır?

- ABD hangi motivasyonlarla Irak, Afganistan ve Suriye'de ÖAŞ'leri kullanmaktadır?

- ÖAŞ'ler insan hakları, uluslararası hukuk ve terör suçları konularında hangi sorumluluklar altındadır?

- ÖAŞ'ler günümüzün yeni savaş konseptinin yeni normali midir?

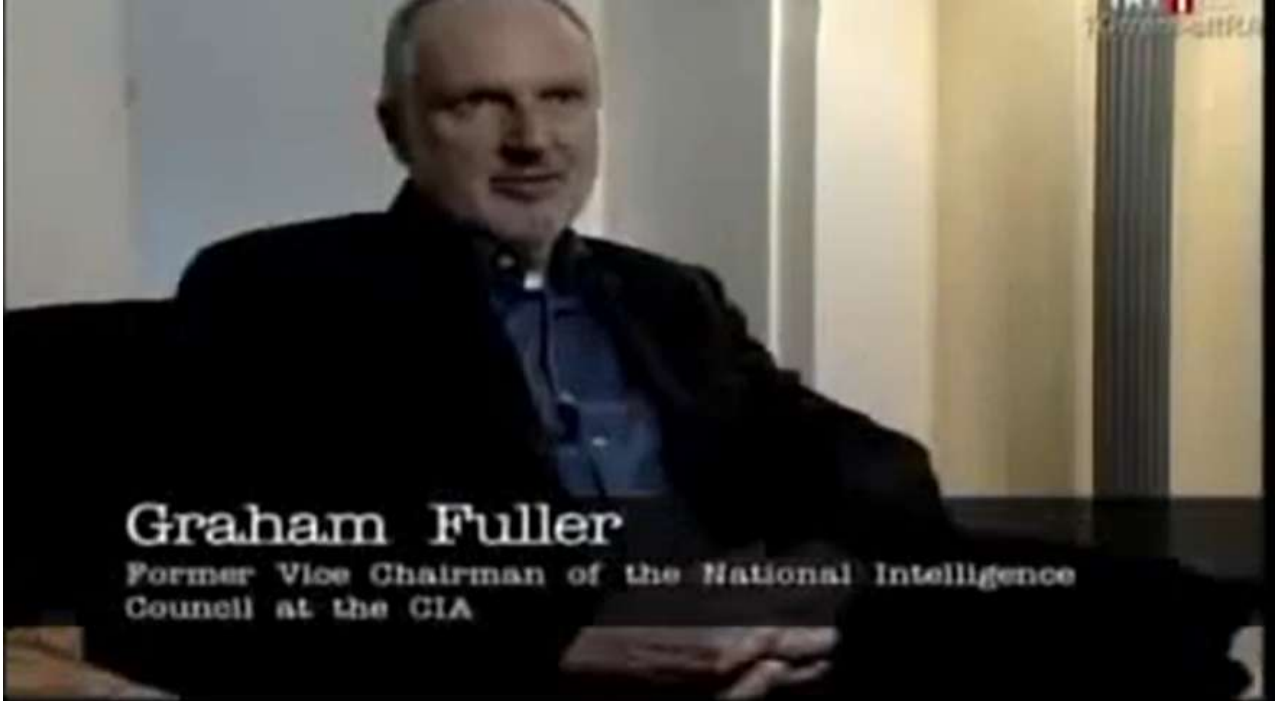
Bu sorular etrafında bir durum tespiti yapmayı ve gelecek projeksiyonu ortaya koymayı amaçlayan kitap,

aynı zamanda ÖAŞ'lerin merkezinde olduğu çatışmaların oluşturduğu yeni bölgesel güç dengelerine dair ipuçları da sunmaktadır.

Bağdat'ın Son Sultanı: Saddam Hüseyin

https://www.youtube.com/watch?v=Oq6L_LmTEo0

Irak'ın işgal sürecinin işlendiği ve içinde Rice, Fuller ve birçok ABD kritik karakterin anlatımı ile **IRAK'IN İŞGALİ**

<https://www.youtube.com/watch?v=NKEkonTlZmk>

KAYNAKÇA

<https://www.cbsnews.com/news/making-sense-of-the-blackwater-connection/>

<https://fikirturu.com/jeo-politika/wagnerden-blackwatera-ozel-askeri-sirketler/>

<https://www.youtube.com/watch?v=PvaXUmWkU6k>

<https://www.fikriyat.com/gundem/2018/04/02/abdnin-ortadogudaki-lejyoner-yapisi-blackwater>

<https://turkbirligi.com.tr/ozel-askeri-sirket-blackwater-veya-academinin-faaliyet-kapsami-nelerdir/>

YENİ SAVAŞLARIN GİZLİ YÜZÜ:ÖZEL ASKERİ ŞİRKETLER(Yrd. Doç. Dr. Filiz Çulha ZABCI, A. Ü. SBF

STRATEJİK ARAŞTIRMALAR ENSTİTÜSÜ GÜVENLİK STRATEJİLERİ DERGİSİ

ÖZEL ASKERİ ŞİRKETLER SEMPOZYUMU 18.02.2018 Üsküdar Üniversitesi Yayınları-15

<https://savunmasanayiidergilik.com/tr/HaberDergilik/Nisur-Meydani-Katliami-nin-14-uncu-yili>

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-55420178>

<https://www.brookings.edu/articles/the-dark-truth-about-blackwater/>

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abdli-blackwater-sirketinin-kurucusu-princein-libyada-hukumeti-2-kez-devirme-planlari-ortaya-cikti/2151140>

Irak Savaşı'nda ABD Ordusu-2003-2011 Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Yayınları

Makale: Savaş Müteahhitleri- Çakıl GÜÇ

Makale : Özel Askeri Şirketler Üzerine Bir İnceleme - 22.01.2023 Serdal İLBAŞ

<https://www.ntv.com.tr/dunya/blackwater-ordu-kuruyor,3MpZEFqfwkOSSII5O8UAKA>

<https://birgunkitap.blogspot.com/2013/03/ozel-guvenlizlik-blackwater-filiz-zabci.html>

<https://www.gzt.com/jurnalist/amerikanin-desifre-olmus-8-ajani-3425072>

<https://www.fikriyat.com/gundem/2018/04/02/abdnin-ortadogudaki-lejyoner-yapisi-blackwater>

<https://www.trthaber.com/haber/dunya/blackwaterin-gecmisi-karanlik-islerle-dolu-604340.html>

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/trumpin-blackwater-calisanlarini-affi-sirketin-kirli-gecmisini-tekrar-gundeme-getirdi/2086314>

https://www.bbc.com/turkce/haberler/2011/02/110216_us_diplomat_update

<https://trguvenlikportali.com/guvenlik-yazilari/Silahlı Güçler;Ordular,Para-Militer Yapılar,Aözel Askeri Şirketler/ÜİK>

<https://www.takvim.com.tr/dunya/abdnin-parali-katil-grubu-blackwater-gaztede-israil-gazetesinden-flas-iddia-irak-ve-afganistanin-ardindan-simdi-de-filistin-5842182/4>

<https://foreignpolicy.com/2021/05/17/putin-shadow-warriors-stake-claim-syria-oil-energy-wagner-prigozhin-libya-middle-east/>

KAYNAKÇA

<https://www.dw.com/en/what-foreign-powers-want-from-the-syrian-war/a-42686306>

<https://thesoufancenter.org/research/wagner-group-the-evolution-of-a-private-army/>

<https://www.indyturk.com/node/282311/d%C3%BCnya/eski-bir-wagner-%C3%BCyesi-suriyedeki-rus-paral%C4%B1-askerlerinin-s%C4%B1rlar%C4%B1n%C4%B1-ortaya-%C3%A7%C4%B1kard%C4%B1>

<https://www.gazeteduvar.com.tr/yevgeniy-prigojin-kimdir-haber-1634180>

<https://www.indyturk.com/node/714981/d%C3%BCnya/rus-afrika-kolordusu-nijerde-konu%C5%9Fland%C4%B1r%C4%B1ld%C4%B1>

<https://www.cnntrk.com/dunya/ebu-garibteki-iskenceyi-bu-kez-bir-irakli-kadin-anlatti>

https://www.bbc.co.uk/turkish/specials/1735_interrogationch/page8.shtml

Sander, O. (1996). Siyasi Tarih (1918-1994). Ankara: İmge Ajans.

Ferro, M. (2002). Fetihlerden Bağımsızlık Hareketlerine Sömürgecilik Tarihi (13. Yüzyıl-20 Yüzyıl) (1. b.). (M. Cedden, Çev.) Ankara: İmge Kitabevi.

Öznur, H. (2019). Ortadoğu'nun Cahşları- Pro İsrail Barzaniler (1907-2018) (1. b., Cilt 1.). Ankara: Panama Yayınları, .

[çarol, R. (1995). Siyasi Tarih(1789-1994) (4. b.). İstanbul: Filiz Kitabevi,

Gündoğan, Ü. (2016). İran ve Ortadoğu (2. b.). Ankara: Adres Yayınları.

Bozarslan, H. (2018). Ortadoğu: Bir Şiddet Tarihi Osmanlı İmparatorluğu'nun Sonundan El-Kaide'ye (5. b.). İstanbul: İletişim Yayınları.

Gerger, H. (2007). ABD, Ortadoğu Türkiye (4. b.). İstanbul: Ceylan Yayınları.

Kepsutlu, B. (2020). Amerika'nın Ortadoğu Politikası. İstanbul: İnkılap.

Goldschmidt, J., A., Davidson, L.,. (2007). Kısa Ortadoğu Tarihi. (A. Güler, Çev.) İstanbul: Doruk Yayınları.

Müftüoğlu, İ. (2015). Türkiye'nin Dış Politikası ve Ortadoğu. İstanbul: Alioğlu Yayınevi.

Arı, T. (2017). Geçmişten Günümüze Ortadoğu (Cilt 2.). İstanbul: Genel Dağıtım

DÜŞÜNCE

DÜNYA'DAN BİR HABER